

- för Sverige ny jordlöpare (Coleoptera, Carabidae). – Ent. Tidskr.: 112: 161–162.
- Lundberg, S. 1986. *Catalogus Coleopterorum Sueciae*. Stockholm (Entomologiska föreningen & Naturhistoriska riksmuseet).
- 1988. *Catalogus Coleopterorum Sueciae 1986* – rättelser och tillägg. – Ent. Tidskr. 109: 81–85.
- 1991. *Catalogus Coleopterorum Sueciae 1986* – tillägg 2. – Ent. Tidskr. 112: 33–37.
- 1993. Långhorningen *Tetropium aquilonium* (Coleoptera, Cerambycidae) funnen i Sverige, med uppgifter om dess biologi – Ent. Tidskr. 114: 151–155.
- Muona, J. 1990. The Fennoscandian and Danish species of the genus *Amischa* Thomson (Coleoptera, Staphylinidae). – Ent. Tidskr. 111: 17–24.
- Nilsson, A.N. & Persson, S. 1989. The distribution of predaceous diving beetles (Coleoptera: Noteridae, Dytiscidae) in Sweden. *Entomologica Basiliensia* 13: 59–146.
- Palm, E. 1992. *Anthonomus brunnipennis* Curtis, 1840 er udbredt i Norden! (Coleoptera, Curculionidae). – Ent. Tidskr. 113 (1–2): 52–54.
- Palm, T. 1955. Coleoptera med isolerad nordeuropeisk förekomst i Sverige. – *Opusc. Ent.* 20: 105–131.
- Platia, G. & Cate, P. 1990. Note sistematiche e sinonimiche su elateridi paleartici. – *Boll. Soc. ent. ital.*, Genova, 122: 111–114.
- Schödl, S. 1991. Revision der Gattung *Berosus* Leach I. Teil: Die paläarktischen Arten der Untergattung *Enoplurus* (Coleoptera: Hydrophilidae). – *Koleopt. Rundschau* 61: 111–135.
- Silfverberg, H. 1992. *Enumeratio Coleopterorum Fennoscandiae, Daniae et Baltiae*. Helsingfors Entomologiska Bytesförening.
- Wunderle, P. Revision der mitteleuropäischen Arten der Gattung *Ischnoglossa* Kraatz 1856 (Coleoptera, Staphylinidae, Aleocharinae). – *Ent. Blätter* 86: 51–68.

Finlands dagfjärilar i vacker bok

Marttila, O., Haahtela, T., Aarnio, H. & Ojalainen, P. 1991. *Suomen Päiväperhoset. (Finlands dagfjärilar.)* Kirjayhtymä Helsinki, Hämeenlinna. 370 sid. 28,5 x 22 cm. ISBN 951-26-3659-X. Pris 695, – DKK (Apollo Bøger).

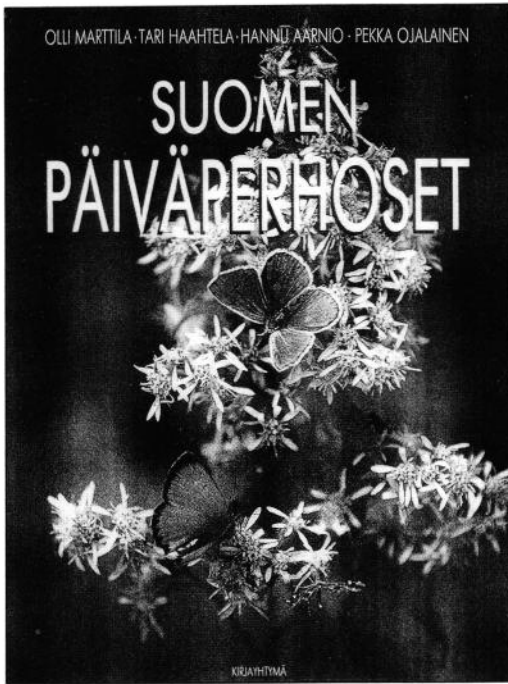
Två av våra grannländer, Finland och Danmark, har en påfallande bättre tradition av att publicera entomologisk litteratur jämfört med Sverige. Det är därför ingen tillfällighet att ett verk om Finlands dagfjärilar nu kommit ut. För landets storfjärilar återstår därmed endast en modern behandling av flertalet av de oegentliga grupperna äkta och oäkta spinnare.

Denna bok skilljer sig på flera punkter från de mera traditionellt utplagda böckerna om nattflyna (Mikkola & Jalas 1977-1979) samt de finländska mätarna (Mikkola, Jalas & Peltonen 1985-1989). Den nu utkomna dagfjärilsboken har mera likheter med den danska *Skandinaviens dagsommerfugle i naturen* som fick ett så fint mottagande när den kom ut 1982. Skillnaden är att den här nya är så mycket bättre.

Boken innehåller flera färgplanscher av varje art i naturen, vilket är tillräckligt för att de flesta

arterna ska kunna bestämmas. Glädjande nog har de allra flesta bilderna också finländskt ursprung vilket faktiskt förhöjer känslan av boken. Stor möda har lagts ner av författarna på att få med färgbilder som även har höga estetiska kvaliteter. Till exempel förmedlar hanen av *Argynnis paphia* på sid. 202 den där omedelbara känslan av solvarm nordisk högsommardag som vi alla entomologer bär med oss sedan barnsben. Likaså ger bilden av den hängande nykläckta aspfjärilen på sid. 174 med sitt milda ljus en fullödlig bild av artens magnifika yppighet. Sist men inte minst vill jag nämna citronfjärilsparet på sid. 110 som ett bra exempel på lyckad fotografisk estetik, det finns för övrigt många bilder av utsökt kvalitet i den här boken.

Texten är på finska rakt igenom med ett kortare engelskt sammandrag för varje art. Det är helt givet att för icke-finskläsende är texten svårtillgänglig (milt uttryckt). Icke desto mindre går det att utan dessa språkkunskaper få ut en hel del information. Bland de mer intressanta är de artvisa kartorna som gör anspråk på att spegla i första hand aktuella förekomster och inte ackumulerade fynduppgifter som vi annars är vana vid. Detta har låtit sig göras genom finländska entomologers långvariga tradition av fyndrapportering och även monitoring. Det finns även en annan viktig orsak: entomologerna i Finland är många. Läsaren kan

alltså känna sig någorlunda säker på varje arts aktuella status. Vid en jämförelse med prickenkartorna från 1955 av Frithiof Nordström m fl finner man lätt att flera arter uppvisat en påtaglig tillbakagång. Exempel på dramatiska tillbakagångar har noterats hos *Pyrgus alveus*, *Parnassius apollo*, *P. mnemosyne*, *Lycaena helle*, *Pseudophilotes baton*, *Maculinea arion*, *Issoria lathonia*, *Clossiana tithonia*, *Melitaea cinxia*, *Eurodryas aurinia* och *Maniola jurtina* för att nämna några tydligare exempel.

I inledningen till varje familj finns flygtidstabeller. I slutet av boken finns ett textavsnitt som behandlar insamlingsmetoder, preparering liksom information om finländska föreningar och liknande. På 22 fotografiska planscher avbildas preparerade exemplar av alla dagfjärilar som påträffats i landet. Efter dessa avbildas även på fyra planscher preparerade larver av 90 av de i Finland totalt 114 påträffade arterna. En litteraturlista tar upp huvudsakligen finländsk och engelsk litteratur. Denna gör inget anspråk på att vara komplett utan tjänar mera som vägledning åt läsaren. Sist

finns ett index som tar upp både finländska och svenska trivialnamn, latinska namn liksom värdväxtnamn samt en del termer med biologisk/entomologisk anknytning. Några smärre felaktigheter kan noteras. *Apatura iris* har getts det svenska namnet ädelfjäril istället för det gängse svenska namnet stor skimmerfjäril. Likaså ska *Melitaea cinxia* kallas hökblomsternätfjäril istället för hökblomsternätfjäril.

Planschererna som avbildar de monterade fjärilarna är inte avbildade i samma skala och denna anges inte heller. Istället anges varje exemplars vingbredd vilket inte är ett särskilt överskådligt sätt att hantera detta på. Larvavbildningarna kan inte användas för artbestämning av mera lika arters larver eftersom de preparerade larvernas färger och teckningar i stort sett är helt urblekta. Planschererna med larver får därför mest ses som ett kuriosum som kan uppvisa artvisa variationer i stort. Det är synd att författarna inte försökt lösa detta på ett bättre sätt. Ett urval av levande larver hade avgjort varit att föredra, med de valda planschererna blir kvalitetsskillnaderna jämfört med naturbilderna för stora.

Det här är en bok med betoning på högkvalitativa färgbilder av fjärilarna i naturen och med allmänfaunistisk text. De artvisa presentationerna är spatioöst upplagda och känns lite lyxiga. Man kan bli lite förundrad över hur det kan löna sig att publicera en bok med det begränsade antalet finskspråkiga läsare, men på samma sätt som volymerna om Noctuidae och Geometridae tidigare sålt bra måste den finska marknaden vara tillräckligt stor för en dagfjärilsbok med fina bilder. Försäljningen har också efter vad jag hört gått bra i Finland. Det bästa med boken är utan tvekan bilderna. Det märks av bilderna att författarna har utpräglade estetiska förmågor. Det krävs en hel del för att i samma bild kunna förmedla både högt informationsvärde, hög teknisk kvalitet och höga anspråk på estetiska värden. Allt detta klarar författarna i de flesta bilderna på ett ovanligt lyckat sätt. Det är bara att gratulera de ambitiösa författarna till det lyckade resultatet.

Det är således sammantaget en mycket fin bok som rekommenderas i hög utsträckning för grannlänernas entomologer. Bland annat därför att faunorna är så lika och t ex för att flera artvisa tillbakagångar har tydliga motsvarigheter i t ex Sverige. Dessutom kan det nog för flera av oss inte skada att skaffa sig lite grepp om ett av våra närmaste grannländers fauna.

Nils Hydén